

ДО ЮВІЛЕЮ БОРИСА ОЛЕКСІЙОВИЧА ЗЕЛІНСЬКОГО (1932–2001)

20 грудня 2012 р. виповнилося б 80 років професору Борису Олексійовичу Зелінському, але тяжка хвороба 1 січня 2001 р. зупинила серце засновника й першого завідувача кафедри ендокринології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова. Не стало чудової людини, вченого, учителя, лікаря, самовідданого й принципового керівника.

Народився Борис Олексійович 20 грудня 1932 року на Житомирщині в сім'ї сільського учителя. У 1956 році після закінчення Вінницького медичного інституту працював на рідній Житомирщині завідувачим райздороввідділом, заступником головного лікаря районної лікарні. Жага до знань, до наукових досліджень привела його у відому терапевтичну клініку професора Б.С. Шкляра, де він пройшов шлях від клінічного ординатора до доцента. Протягом 5 років очолював кафедру госпітальної терапії № 2 Вінницького медичного інституту. У 1968 році Борис Олексійович організував і очолив курс ендокринології при кафедрі терапії, а з 1977 року був незмінним завідувачем кафедри ендокринології, що була організована за його ініціативою й стала першою в Радянському Союзі. При цьому проявилися його непересічні здібності не тільки як вченого, але і як педагога, клініциста, вихователя наукових і лікарських кадрів, організатора охорони здоров'я. Протягом 12 років проф. Б.О. Зелінський працював проректором із навчальної роботи Вінницького медичного інституту імені М.І. Пирогова.

Проф. Б.О. Зелінський — автор 10 монографій, співавтор першого в Україні підручника «Ендокринологія» для студентів медичних вузів, 30 методичних рекомендацій для лікарів-практиків із різних питань діагностики та лікування хворих, понад 400 наукових праць. Останньою його працею була монографія у 2 томах «Від симптому до синдрому».

Проф. Б.О. Зелінський як лектор користувався авторитетом серед студентів та лікарів. На базі очолюваної ним кафедри проходили підготовку лікарі з усіх областей України. В останні роки завдяки його авторитету провідного клініциста-ендокринолога України були проведені виїзні цикли більш ніж у 10 областях.

На кафедрі під керівництвом проф. Б.О. Зелінського проводились сучасні наукові дослідження, захищені 18 кандидатських та одна докторська дисертація, у тому числі виконані практичними лікарями. Щорічно проводились обласні науково-практичні конференції з актуальних питань клінічної ендокринології. Він був президентом асоціації ендокринологів Вінниччини, членом редакційної ради 4 журналів, членом Центральної методичної комісії МОЗ України.

Як завідувач клінічною кафедрою, проф. Б.О. Зелінський значну увагу приділяв організаційно-методичній та лікувально-профілактичній роботі як безпосередньо в клініці, так і в районах області. За його участі у Вінниці був створений перший в Україні багатопрофільний клінічний диспансер, впроваджені сучасні методи діагностики та лікування. Створений єдиний колектив однодумців — лікарів диспансеру та клініки.

У 1981 році при кафедрі був створений курс післядипломної підготовки з ендокринології лікарів України, при цьому кафедра стала базовою МОЗ України з післядипломної підготовки. Колективом кафедри під керівництвом Б.О. Зелінського за завданням МОЗ України були підготовлені навчальні програми та навчальний план для лікарів-ендокринологів, сімейних лікарів, дитячих ендокринологів із тематичного удосконалення, спеціалізації, передатестаційних циклів, що були затверджені МОЗ України. Підготовлені та затверджені МОЗ України тести для базового, поточного та заключного контролю знань лікарів, які навчаються на ФПДП, комп'ютерна версія використовується в навчальному процесі. Кафедрою успішно проводяться виїзні передатестаційні цикли в різних областях України. Проф. Б.О. Зелінський був членом Центральної методичної комісії МОЗ України, членом ЦМК та головою методичної комісії з післядипломної підготовки ВДМУ, саме він першим пропонував здійснювати оцінку роботи лікаря за бальною системою.

Як з людиною та керівником з Борисом Олексійовичем було працювати і важко, і легко. Важко, тому що він був вимогливим і нещадним до найменших недоліків у роботі. Легко, тому що в будь-який період доби, у свята й будні до нього можна було звернутися за консультативною допомогою, і ця допомога була безвідмовною й повною. Усіх нас, своїх учнів, він завжди виводив зі скрутних ситуацій. Легко, тому що, вказуючи нам на наші мимовільні помилки й упущення в клініці, за її межами всю відповідальність він брав на себе. Легко, тому що ми бачили перед собою високий зразок самовідданого й безкорисливого служіння хворим людям і медицині.

Є люди, про яких забувають ще при житті, інші ж і після смерті продовжують жити в закладених ними традиціях, справах їх учнів та послідовників. До останніх належить Борис Олексійович Зелінський.

Вдячні учні — колектив кафедри ендокринології з курсом післядипломної освіти Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова